

Koncepce rozvoje IES FSV UK pro období 2024-2027

doc. PhDr. Adam Geršl, Ph.D.

Výchozí stav a silné stránky IES

Již od svého založení před třiceti lety se Institut ekonomických studií (IES) na FSV UK profiloval jako akademické pracoviště zaměřené na kvantitativní analýzu v oblasti ekonomie a financí. Důraz je kladen na pokročilé metody empirického výzkumu podpořené formálním matematickým aparátem. Za vedení předchozích dvou ředitelů, prof. Michala Mejstříka a doc. Martina Gregora, se IES tímto směrem dále rozvíjel. Na IES vládne konsenzus napříč působícími akademií, že IES má být elitní škola orientovaná na výzkum jako podobná přední univerzitní pracoviště v Evropě.

Výuka: Obsah studijních programů reflektuje profil IES, je postupně inovován a klade důraz na zvládnutí kvantitativních technik a pokročilou práci s daty. IES přitahuje především studenty se silným analytickým myšlením a zájmem o datovou analýzu. Výuka je vedena moderním stylem v přátelském a respektujícím prostředí a vyžaduje od studentů průběžnou práci s cílem dobře ovládnout probíranou látku. Kurzy jsou pravidelně studenty hodnoceny a kurikulum je postupně upravováno v závislosti na obdržené zpětné vazbě. Drtivá většina studentů stráví 1-2 semestry studií v zahraničí v rámci navázané mezinárodní spolupráce formou programu Erasmus nebo dalších mezifakultních či meziuniverzitních dohod. Absolventi IES jsou vysoce konkurenceschopní a žádaní na domácím i mezinárodním trhu práce.

Výzkum: Ekonomický výzkum na IES se v průběhu času dynamicky rozvíjel v řadě různých oblastí, které odrážejí odbornou specializaci jednotlivých pracovníků a jejich týmů. Akademici z IES jsou schopni získávat množství grantů a dalšího externího financování výzkumných aktivit z domácích i zahraničních zdrojů a publikovat v nejlepších světových vědeckých časopisech, často s uznávanými zahraničními spoluautory. Tři nejlepší ekonomové v ČR (na základě publikací a citací podle mezinárodně uznávaného [žebříčku RePEc](#)) působí na IES. Absolventům PhD na IES se zájmem o pokračování v akademické kariéře se stále častěji daří získávat pozice na prestižních univerzitách v zahraničí.

Třetí role a spolupráce: Jedním z klíčových znaků IES vždy byla jeho silná „třetí role“ s aktivním zapojením akademiků do hospodářské politiky. To standardně probíhá především v poradenské funkci (NERV, poradci ministrů či členů bankovní rady ČNB, konzultanti pro mezinárodní instituce). Akademici z IES často komentují aktuální ekonomické dění a účastní se odborných i mediálních debat. Je navázána spolupráce s dalšími akademickými pracovišti v ČR a rovněž řada partnerství s privátním sektorem, kde nachází zaměstnání drtivá většina absolventů. Na IES působí formou externí spolupráce v oblasti výuky experti z hospodářskopolitických institucí (ministerstvo financí, ČNB) a privátního sektoru (banky, konzultační společnosti apod.). Postupně se rozvíjí spolupráce se zahraničními akademickými pracovišti. IES posiluje svou viditelnost v mezinárodní akademické komunitě a získává reputaci předního evropského výzkumného pracoviště.

Vnitřní organizace: Interní fungování IES se postupně stabilizovalo s nastavením efektivních procesů a rozdělení rolí s podporou administrativního týmu. Systém odměňování je v souladu s nově zavedeným Karierním řádem FSV UK a motivuje zaměstnance ke kvalitní výuce, špičkovému výzkumu, proaktivitě a průběžné práci se studenty na všech úrovních studia. Věkový profil zaměstnanců je perspektivní, IES disponuje rozumnou genderovou vyvážeností a zastoupením jak seniorních (docenti, profesori) tak juniorních pracovníků, kteří jsou motivováni se v rozumném časovém rámci habilitovat.

Cíle pro období 2024-2027

V obecné rovině hodlám pokračovat v nastoleném trendu rozvoje IES jako na výzkum orientovaného univerzitního pracoviště v rámci FSV UK se studijními programy zaměřenými na zvládnutí a aplikaci pokročilých empirických metod v ekonomii a financích.

Preferuji rozvoj postupnými promyšlenými kroky s důrazem na

- zachování kolegiálního a motivujícího prostředí typického pro IES s dobře vymezenou a efektivní dělbou práce,
- kontinuální inovace v nastavení studijních programů a v samotné výuce s cílem zohlednit nejnovější vývoj v oblasti a udržet tak relevanci obsahu a konkurenceschopnost absolventů,
- špičkový výzkum podpořený získáváním externího financování a zapojením do mezinárodní akademické spolupráce, se zachováním decentralizovaného systému výzkumných aktivit založeného na iniciativě jednotlivých akademiků,
- partnerství a spolupráci s veřejným i privátním sektorem nejen za účelem upevnění reputace IES jako elitního pracoviště a návaznosti výuky i výzkumu na nově vznikající témata v oblasti hospodářské politiky i analyticko-datových přístupů v privátní sféře, ale i zajištění dodatečných finančních zdrojů.

Mé tři priority pro rozvoj IES jsou

- větší internacionalizace a mezinárodní viditelnost IES,
- posílení profilu IES jako pracoviště, kterému se daří kombinovat dvě hlavní funkce a to dobře připravit studenty pro náročné analytické pozice v businessu či institucích a produkovat kvalitní akademický výzkum,
- postupné zefektivňování vnitřního fungování na IES v návaznosti na FSV s cílem zjednodušit a automatizovat procesy a snižovat administrativní zátěž.

V jednotlivých oblastech jsou mé konkrétní plány následující:

Studijní programy a výuka

1. Posílit cílené PR českých a především anglických programů s cílem přilákat vhodné zájemce.
2. Postupně dle potřeby mírně upravovat studijních plány českých i anglických programů na IES v rámci existující akreditace a zahájit přípravu na pozdější reakreditace.

3. Personálně stabilizovat výuku klíčových povinných a povinně specializačních kurzů v bakalářských a magisterských programech s využitím především akademických pracovníků a seniorních lektorů.
4. Nastavit procesy pro průběžnou inovaci kurzů v návaznosti na výsledky pravidelného hodnocení výuky a nejnovější vývoj v oblasti a posílit koordinaci obsahu kurzů garanty programů s cílem zajistit komplementaritu a odstranit možné překryvy.
5. Vhodně doplňovat základní nabídku kurzů na IES blokovými kurzy hostujících profesorů na specializovaná témata.
6. Efektivně využívat možnosti výuky prakticky orientovaných kurzů experty z praxe.
7. Nově nastavit systém *Teaching Assistants* využívající doktorandy pro zajištění výuky seminářů a cvičení vzhledem k očekávané reformě PhD studia.

Výzkum a doktorské studium

1. V maximální možné míře motivovat a administrativně podporovat akademickou komunitu na IES v získávání externího (grantového) financování výzkumu z domácích i zahraničních zdrojů.
2. Posílit zapojení výzkumníků z IES do mezinárodních výzkumných aktivit, ať už na bázi bilaterální spolupráce či formálních mezinárodních grantových projektů, a to včetně doktorských studentů.
3. Zvýšit viditelnost IES v evropském akademickém prostoru prostřednictvím zintenzivnění spolupráce se zahraničními akademickými pracovišti, zvaním hostujících profesorů v rámci *Research Seminar Series*, organizací workshopů a konferencí (v závislosti na dostupných finančních a kapacitních možnostech), jakož i častějším využíváním možnosti přilákat zahraniční *post-docs* na IES.
4. Pokračovat v nastaveném systému hodnocení vědy (publikací) s možnými dílčími změnami dle potřeby.
5. Efektivně implementovat změny v PhD programu v návaznosti na očekávanou novelu zákona o vysokých školách nově upravující PhD studium.

Spolupráce s veřejnou a privátní sférou

1. Posílit viditelnost IES prostřednictvím častějšího vystupování pracovníků IES v médiích a jejich silnějšího zastoupení ve formálních či neformálních poradních orgánech hospodářsko-politických institucí.
2. Udržet a dále posílit vazby s privátní sektorem formou různých typů sponzorství a partnerství, včetně prostřednictvím silnější aktivace sítě absolventů, za účelem získání dodatečných financí a informací o nejnovějším vývoji v sektoru.

Interní organizace a řízení

1. Pokračovat v praxi nábory juniorních kolegů, včetně zahraničních, do *tenure track* v oblasti ekonomie a financí s převážně aplikovaným, na empirický výzkum zaměřeným profilem, který vhodně doplní či posílí existující výuku a výzkum na IES (např. corporate finance).
2. Dále optimalizovat interní procesy, efektivní dělbu práce a delegování zodpovědnosti, kdy seniornější akademici přejímají exekutivní funkce (zástupce pro výzkum, garanti, vedoucí kateder) a podílí se tak na řízení IES, zatímco lektori a juniornější kolegové zajišťují běžný organizační chod institutu s podporou administrativy.

3. Udržovat a v případě potřeby upravovat systém nastavení odměňování a monitoringu akademického výkonu v souladu s Kariérním řádem FSV UK.

Rizika naplnění koncepce rozvoje IES

Následující rizika mohou ohrozit plánovaný rozvoj IES.

- **Malá velikost institutu:** Velmi malý rozsah znamená obtíže při nahrazování výuky a dalších aktivit akademiků v situacích jejich nepřítomnosti (možný *sabbatical leave*, zahraniční pobyt či přímo odchod do jiné instituce). Administrativa je často nárazově přetížená a musí se neustále vypořádávat s vnějšími šoky (změnami v procesech apod.). Nelze jednoduše realizovat výnosy z rozsahu. Budova IES dimenzovaná na současné počty studentů umožňuje pouze omezený nárůst počtu studentů a pracovníků na IES.
- **Neadekvátní základní financování:** Výuka v českých programech a obecně provoz elitní instituce není adekvátně financován, což vytváří riziko možného odchodu pracovníků IES do privátního sektoru a/nebo do zahraničí z finančních důvodů. Zatím je tento nedostatek základního financování nahrazován zdroji z projektového financování z excelentního výzkumu. Nicméně zaměření na excelentní výzkumné projekty, kde je velká i mezinárodní konkurence, přináší riziko výpadku příjmů při neúspěchu.
- **Fragmentace výzkumu.** Decentralizovaný systém výzkumu je sice pozitivně vnímán díky souladu s přirozeným zájmem o autonomii, nicméně vede k fragmentaci, kdy řada výzkumných témat je na IES zajišťována např. jen jedním výzkumníkem. To vytváří bariéru v případě, kdy se objeví možnosti grantového financování, které však vyžadují větší tým. Rovněž interní odborné debaty a semináře pak mohou postrádat potřebnou hloubku a kvalitu vzhledem k absenci širšího týmu odborníků.
- **Silná evropská konkurence o mezinárodní studenty.** Nastavené finanční podmínky pro studium zahraničních studentů v anglických programech na FSV UK jsou nyní na úrovni, která je srovnatelná s řadou dalších evropských univerzit. Zahraniční studenti v takovém případě mohou upřednostnit studium ekonomie a financí v „prestižnějších“ zemích na západ od nás (Nizozemí, Dánsko, Švédsko, Rakousko) a je velmi těžké přilákat dobře připravené studenty, kteří jsou ochotni akceptovat naši náročnou úroveň výuky.